

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2014

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2014

Název zpracovatele: Památník Terežín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terežín
IČ: 00177288
DIČ: CZ00177288
Telefon: 416 782 225, 416 782 442, 416 782 131
GSM: 604 241 179, 606 632 914
Fax: 416 782 245
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internetové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná Ministerstvem kultury České republiky
pod Sp. Zn.: MK-S 14 780/2013 ze dne 29. 11. 2013
Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREŽÍN

Památník Terežín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terežín, dějiny terežínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích a starší historii města Terežín a sbírku výtvarných děl. Sbírkou vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkové činnosti.

- Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji společnosti.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, jakož i vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích zřízených v bývalých koncentračních táborech Auschwitz-Birkenau v Osvětimi (Polsko) a Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a další elektronické nosiče, provádí jejich výměnu s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře vztahující se k předmětu své činnosti. Zajišťuje provoz Mezinárodního střediska setkávání včetně souvisejících služeb.
- Trvale zajišťuje průvodcovské služby a podává o nich podrobné informace.
- Soustavně vyhodnocuje vývoj návštěvnosti a údaje o ní zveřejňuje.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu své činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled uspořádaných akcí a výstav.
Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Výzkumná činnost
- 8. Vzdělávací činnost
- 9. Dokumentace a sbírky
- 10. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 11. Technická a stavební činnost
- 12. Výhled na rok 2015

ÚVODNÍ SLOVO

Úkolem této výroční zprávy je poskytnout přehlednou informaci o tom, jakými způsoby se v roce 2014 rozvíjela mnohostranná činnost Památníku Terezín a které skutečnosti tuto činnost ovlivňovaly. Jsem rád, že obdobně jako v předchozích letech mohu i tentokrát poděkovat svým spolupracovníkům za poctivou a obětavou práci. Jejich odpovědný přístup k plnění úkolů a iniciativa byly trvalou součástí společného úsilí, jehož výsledkem bylo splnění úkolů Památníku Terezín spočívajících v připomínání, výzkumu a vzdělávání o nacistických represivních zařízeních v Terezíně a v Litoměřicích, jakož i objasňování širších souvislostí politické a rasové perzekuce v českých zemích i v dalších zemích okupovaných nacistickým Německem. Příslušné úkoly byly plněny i v oblasti památkové péče.

Faktorem ztěžujícím toto úsilí bylo pokračující odstraňování následků povodně z června roku 2013, která tentokrát postihla IV. dvůr Malé pevnosti, areál Židovského hřbitova včetně krematoria, dále bývalé Kolumbárium a Ústřední márnici ghetta, včetně expozic umístěných v těchto objektech. Rekonstrukční a konzervátorské práce se v uplynulém roce soustředily na objekty a areály v bývalém židovském ghettu. Zahrnovaly i úplné obnovení a doplnění stálých expozic v Kolumbáriu, Ústřední márnici ghetta a nejrozsáhlejší z nich, v krematoriu na Židovském hřbitově. Díky tomu všechny zmíněné objekty a areály budou od počátku návštěvní sezóny 2015 opět přístupny veřejnosti.

Uvedené mimořádné úkoly nenarušily plnění stálých úkolů Památníku Terezín. Tak jako v předchozích letech k nim patřila příprava a organizace vzpomínkových setkání, věnovaných připomínání a uctění obětí rasové i politické perzekuce nejen z českých zemí, ale i z dalších zemí okupovaných či ovládaných nacistickým režimem Hitlerova Německa.

Nejprve se uskutečnilo pietní shromáždění u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holokaustu Jom HaŠoa, které proběhlo 28. dubna v objektu Památníku Terezín u bývalé modlitebny z doby ghetta v Dlouhé ulici v Terezíně. I tentokrát byla dodržena tradice, že představitelé Terezínské iniciativy, organizace bývalých vězňů terezínského ghetta, přečetli dalších sto jmen Židů zahynuvších po deportaci do terezínského ghetta. Smyslem tohoto prostého, ale neobyčejně působivého aktu je každoročně připomínat příslušníkům všech generací, ale především mladým lidem, že za čísla, která jsou součástí celkové bilance obětí holokaustu, se skrývají osudy konkrétních lidí. Na závěr shromáždění promluvil vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon, který poté celý vzpomínkový akt uzavřel modlitbou.

Ústřední vzpomínkovou akcí za oběti nacistické okupace je každoročně Terezínská tryzna, konaná tradičně vždy třetí květnovou nedělí. V loňském roce se uskutečnila v neděli 18. května. Také tentokrát se této vzpomínkové slavnosti zúčastnili předsta-

vitelé vlády, Parlamentu České republiky, politických stran i zastupitelských úřadů mnoha zemí světa. Přítomna byla také řada bývalých vězňů, jejichž celostátní organizace – Český svaz bojovníků za svobodu – byla spolupořadatelem tryzny. V úvodní části programu tryzny položili oficiální hosté věnce na Národním hřbitově. Jménem bývalých vězňů promluvil předseda Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu Jaroslav Vodička. Hlavní projev přednesl předseda vlády České republiky Bohuslav Sobotka, který se zamýšlel nad utrpením a oběťmi nacistických perzekučních zařízení v Terezíně a Litoměřicích i v celém bývalém Protektorátu Čechy a Morava. Zabýval se dále i palčivými problémy současného světa a nebezpečím neonacismu, rasismu a intolerance. Po křesťanské a židovské modlitbě pak program tryzny zakončilo vystoupení pěveckého sboru. V den konání Terezínské tryzny se ještě před jejím zahájením uskutečnilo na bývalém popravišti v Malé pevnosti vzpomínkové setkání připomínající poslední popravu vězňů v policejní věznici v Terezíně, ke které došlo 2. května 1945. V průběhu tohoto shromáždění zde delegace Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu, Památníku Terezín a dalších organizací položily věnce.

Tradičními se již staly i vzpomínkové akce věnované Miladě Horákové, která byla v letech nacistické okupace vězněna dva roky v policejní věznici v Terezíně a dožila se v německém Aichachu osvobození. Avšak poté, co se po skončení války znovu zapojila do politického života, se zanedlouho po uchopení moci v tehdejších Československu komunistickou stranou stala obětí totalitního režimu. Nejprve se v Pamětní síni Malé pevnosti 27. června konal pietní akt, který Památník Terezín uspořádal ve spolupráci s Konfederací politických vězňů u příležitosti 64. výročí její poprav. Druhé shromáždění na památku této osobnosti, která se stala patrně nejvýraznějším symbolem boje za obhajobu demokracie v naší zemi, bylo ve zmíněném prostoru uspořádáno 22. prosince u příležitosti připomenutí 113. výročí jejího narození.

Také tentokrát se konala tryzna Kever Avot, která je pořádána na památku zahájení deportací Židů z českých zemí nacistickými okupanty a zároveň k uctění jejich obětí v průběhu holokaustu. Spoluorganizátory této tryzny jsou každoročně Federace židovských obcí v České republice a Pražská židovská obec. Od roku 1946 je vždy termínem jejího konání neděle týden před nejvýznamnějším židovským svátkem, kterým je Nový rok – Roš Hašana. Tryzna se konala v prostoru u krematoria na Židovském hřbitově a bývalí vězni terezínského ghetta, členové židovských obcí a další hosté se na ní sešli 21. září.

Památník Terezín po řadu let připomíná také další datum. Jedná se o den 16. října, s nímž jsou spojena výročí dvou tragických událostí z let nacistické okupace. V roce 1941 byly toho dne zahájeny deportace českých Židů z Protektorátu Čechy a Morava, jejichž transporty směřovaly nejprve do ghetta v Lodži a Minsku. Další pak již směřovaly do Terezína. V roce 1944 byl 16. října z terezínského ghetta vypraven transport, kterým do Osvětimi odjížděla řada osobností kulturního života. V rámci připomíná-

ní těchto událostí byla ve IV. dvoře Malé pevnosti otevřena dokumentární výstava „O osudu člověka se rozhoduje proužkem papíru...“, věnovaná transportům z ghetta Terezín do Osvětimi na podzim roku 1944.

Z oblasti výstavní činnosti bych ještě chtěl připomenout alespoň výstavu významného amerického kreslíře Marka Podwala o klíčových událostech z dějin Židů s názvem „To všechno nás postihlo...“, která se setkala s velkým ohlasem doma i v zahraničí, a dále výstavu „Pravda a lež“, přibližující nacistické filmování v terezínském ghettu pro propagandistické účely. Tuto výstavu připravilo Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Národním filmovým archivem a Památkem Terezín a byla umístěna v bývalých Magdeburských kasárnách jako výstava dlouhodobá.

Do Památníku Terezín zavítala v průběhu uplynulého roku řada významných zahraničních návštěv, které se přijely poklonit památce obětí nacistických perzekucí zařízením a seznámit se s činností Památníku Terezín. Nejvýznamnějšími hosty byli předseda Evropského parlamentu Martin Schulz, který přijel 11. dubna v doprovodu předsedy vlády České republiky Bohuslava Sobotky, a dále prezident Spolkové republiky Německo Joachim Gauck, jehož při návštěvě dne 6. května doprovázel prezident České republiky Miloš Zeman.

Další části této zprávy přibližují konkrétní úkoly, které plnila jednotlivá oddělení Památníku Terezín. Je možno konstatovat, že všechna oddělení se úspěšně vyrovnala s realizací plánu hlavních úkolů. Rád bych připomenul alespoň pokračování již po několik let probíhajících projektů vytváření databází bývalých vězňů a digitalizace sbírek, jejichž účelem je, aby databáze obsahující údaje o různých skupinách vězňů, ale i soubory z našich sbírkových fondů převedené do digitální podoby, byly na webových stránkách Památníku Terezín postupně zpřístupněny badatelům i dalším zájemcům. Jsem rád, že jmenné vyhledávače k databázím různých skupin bývalých vězňů, jakož i dosud digitalizované soubory z našich sbírkových fondů, slouží s velmi dobrým ohlasem širokému okruhu uživatelů.

Průběžně byla rovněž aktualizována internetová prezentace Památníku Terezín a jeho facebooková stránka.

V oblasti sbírkotvorné činnosti se vedle plánovaných úkolů stal významným zdrojem akvizic záchranný výzkum prováděný pracovníky sbírkového, historického a vzdělávacího oddělení v různých objektech v bývalém ghettu, které se nacházejí v havarijním stavu. Tento výzkum byl umožněn vstřícným postojem městských orgánů a uzavřením příslušné smlouvy.

Intenzivně se rozvíjela činnost na úseku vnějších vztahů a marketingu a zvětšil se i rozsah úkolů v oblasti ekonomické.

Na závěr bych chtěl zdůraznit velmi pozitivní fakt, kterým je podstatný nárůst návštěvnosti v minulém roce. Celkový počet návštěvníků přesáhl 250 000 osob, což představuje meziroční nárůst o 17 procent. Je potěšující, že ještě výraznější je nárůst v kategorii české mládeže, kde činí 27 procent. Je zřejmé, že to souvisí i s rozvojem naší vzdělávací činnosti.

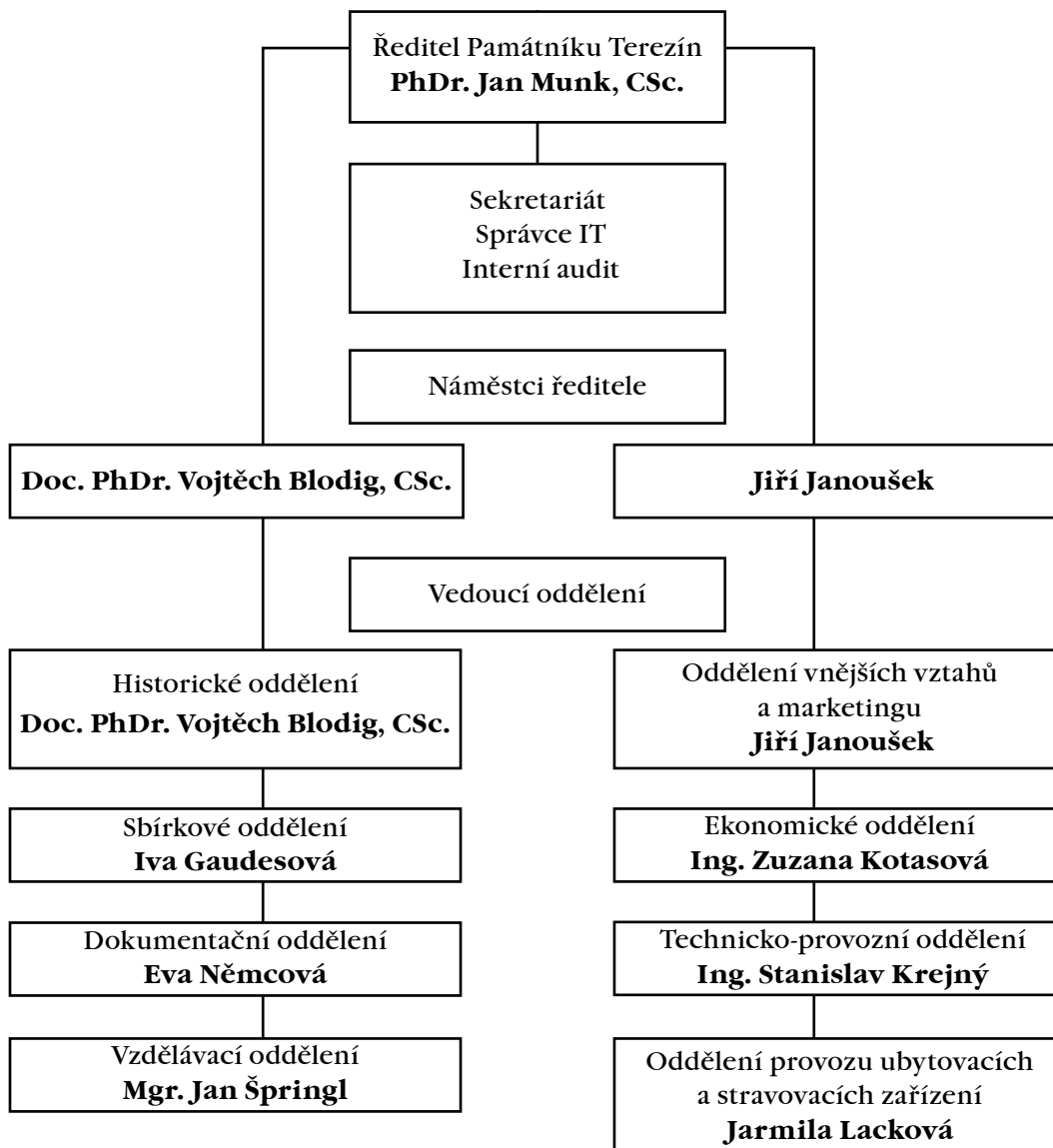
Jsem si jist, že i nadále je možno počítat jako s trvalými faktory s poctivou prací, iniciativou a obětavostí pracovníků naší instituce. Nepochybně nám nadále jako v minulých letech bude oporou Ministerstvo kultury České republiky. Počítám rovněž se vzájemnou spoluprací s našimi partnerskými institucemi, organizacemi, spolky i s jednotlivými přáteli z domova i ze zahraničí, především však s organizacemi bývalých vězňů.

To jsou jistoty, které nám budou posilou v naší další práci.

*PhDr. Jan Munk, CSc.,
ředitel Památníku Tereziín*

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

V České republice je Památník Terezín jedinou institucí svého druhu. Jeho posláním je především uchovávat památku obětí rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace, její odkaz přibližovat a zprostředkovávat veřejnosti prostřednictvím muzejní a osvětové činnosti a současně pečovat o místa spojená s utrpením desetitisíců lidí v letech druhé světové války.

1] Ve správě Památníku Terezín se nacházejí objekty a areály, které ve svém celku představují jedinečný muzejní komplex, do kterého přicházejí každoročně statisíce návštěvníků z domova i ze zahraničí. S historií nacistických represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích se mohou seznámit v řadě stálých i příležitostných expozic. Stejně tak mohou navštívit pietní prostory a další památná místa spojená s touto tragickou kapitolou novodobých dějin.

2] Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Dalšími pietními místy jsou Modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Kolumbárium ghetta, památník na břehu Ohře, kde byl nedlouho před koncem nacistické okupace do řeky vysypán popel obětí, a zbytek železniční vlečky. Kromě uvedených pietních míst se ve městě Terezín nacházejí další památná místa a objekty.

3] V areálu Malé pevnosti, která je od města Terezín vzdálena necelý jeden kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznicí gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

4] Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přilehlým areálem, jakož i prostor u vstupu do podzemí, kde vězni tohoto tábora svou otročskou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren (jejich stavby nesly krycí názvy Richard I a Richard II) však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze navštívit s průvodci i krematorium koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- 5 Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941–1945 – expozice v Muzeu ghetta;
- 6 Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově;
- 7 Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta;
- 8 Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- 9 Hudba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- 10 Výtvarné umění v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- 11 Literární tvorba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- 12 Divadlo v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- 13 Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945 – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- 14 Malá pevnost Terezín 1940–1945 – expozice v Muzeu Malé pevnosti;
- 15 Výtvarná expozice Památníku Terezín – nová expozice v Muzeu Malé pevnosti bude otevřena v květnu roku 2015;
- 16 Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945 – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti;
- 17 Terezín 1780–1939 – expozice ve vstupním objektu Malé pevnosti;
- 18 Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948 – expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti;
- 19 Milada Horáková 1901–1950 – expozice v Pamětní síni Malé pevnosti;
- 20 Kamila Ženatá – Oplakávání – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti.

Návštěvníci mohou zhlédnout rovněž řadu dočasných výstav. Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, odborné knihovny, jakož i vyhledávačů na webových stránkách Památníku Terezín (www.pamatnik-terezin.cz). Pracovníci Památníku Terezín poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST PAMÁTNÍKU TEREZÍN V ROCE 2014

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	3 999	3 163	1 825	445
Únor	7 181	5 927	4 444	744
Březen	22 812	19 860	16 475	1 645
Duben	32 565	27 807	20 300	3 131
Květen	31 544	21 197	12 353	5 200
Červen	26 727	20 439	12 283	3 894
Červenec	31 039	24 406	12 065	2 323
Srpen	28 648	21 088	8 743	2 620
Září	25 973	22 173	14 271	1 935
Říjen	24 921	21 163	12 282	1 875
Listopad	10 719	8 416	4 725	1 368
Prosinec	6 485	5 863	2 920	245
ROK 2014	252 612	201 502	122 686	25 425
Rok 2013	215 478	175 719	110 686	19 943
Rozdíl	+ 37 134	+ 25 783	+ 12 000	+ 5 482

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2014

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	3 871	3 057	1 786	435
Únor	6 928	5 704	4 297	727
Březen	22 449	19 520	16 293	1 640
Duben	31 976	27 247	20 013	3 120
Květen	29 976	20 333	12 074	5 056
Červen	25 945	19 695	11 870	3 881
Červenec	29 587	23 017	11 481	2 294
Srpen	27 494	20 001	8 429	2 598
Září	25 376	21 654	14 061	1 885
Říjen	24 185	20 475	11 912	1 862
Listopad	10 439	8 148	4 591	1 364
Prosinec	6 181	5 601	2 818	220
ROK 2014	244 407	194 452	119 625	25 082
Rok 2013	208 547	169 224	107 220	19 722
Rozdíl	+ 35 860	+ 25 228	+ 12 405	+ 5 360

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2014

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	2 777	2 150	1 148	362
Únor	4 979	4 090	2 846	541
Březen	12 312	10 145	7 661	1 291
Duben	19 240	15 667	10 497	2 546
Květen	21 117	12 855	6 629	4 242
Červen	19 341	14 549	8 882	3 189
Červenec	24 194	17 614	10 161	1 737
Srpen	21 139	15 503	6 394	2 157
Září	18 212	15 477	9 814	1 633
Říjen	18 570	15 667	8 916	1 501
Listopad	7 620	5 831	3 188	1 159
Prosinec	4 684	4 196	1 852	219
ROK 2014	174 185	135 744	77 988	20 577
Rok 2013	150 640	120 121	71 111	16 324
Rozdíl	+ 23 545	+ 15 623	+ 6 877	+ 4 253

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2014

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	1 793	1 419	850	263
Únor	3 082	2 483	1 817	431
Březen	7 331	6 069	4 858	998
Duben	9 930	8 119	5 674	1 484
Květen	9 284	5 862	3 137	2 499
Červen	8 306	6 628	3 951	1 205
Červenec	10 314	9 251	5 006	401
Srpen	8 578	7 357	2 985	430
Září	8 768	7 357	4 738	1 108
Říjen	9 250	7 956	4 797	881
Listopad	3 885	2 987	1 591	719
Prosinec	2 384	2 122	1 022	166
ROK 2014	82 905	67 610	40 424	10 585
Rok 2013	71 721	59 510	36 698	8 536
Rozdíl	+11 184	+ 8 100	+ 3 728	+ 2 049

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2014

- ²¹ Ke Dni památky holokaustu a předcházení zločinům proti lidskosti byla otevřena výstava plakátů „Vzpomínka na holokaust je živá“.
- ²² 11. dubna navštívil Památník Terezín předseda Evropského parlamentu Martin Schulz v doprovodu předsedy vlády ČR Bohuslava Sobotky.
- ²³ Vzpomínková akce u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holokaustu Jom HaŠoa se konala za účasti vrchního zemského rabína Karola Efraima Sidona a dalších hostů 28. dubna v objektu Památníku Terezín u bývalé modlitebny z doby ghetta v Dlouhé ulici.
- ²⁴ 6. května navštívil Památník Terezín prezident SRN Joachim Gauck v doprovodu prezidenta ČR Miloše Zemana.
- ²⁵ Před zahájením Terezínské tryzny 18. května proběhlo kladení věnců na popravišti v Malé pevnosti při příležitosti uctění památky obětí poslední popravy v Terezíně dne 2. května 1945.
- ²⁶ Terezínská tryzna se konala 18. května na Národním hřbitově za účasti zástupců Senátu Parlamentu ČR a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, vlády ČR, zastupitelských úřadů mnoha zemí a dalších hostů. Hlavní projev přednesl předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka.
- ²⁷ 27. června se konal pietní akt k 64. výročí popravy Milady Horákové.
- 4.-7. září se konala mezinárodní konference o filmování v terezínském ghettu.
- ²⁸ 21. září se uskutečnila v prostoru Židovského hřbitova tryzna Kever Avot za oběti nacistické genocidy Židů z českých zemí.
- Ve dnech 22. a 23. listopadu proběhlo v Litoměřicích a Terezíně Česko-německé diskusní fórum.
- ²⁹ 22. prosince se konalo v Pamětní síni Malé pevnosti shromáždění u příležitosti 113. výročí narození Milady Horákové.

PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2014

- Vzpomínka na Holokaust je živá – plakáty.
- ³⁰ „Rodinný tábor“. 70. výročí likvidace terezínského „rodinného tábora“ – Auschwitz-Birkenau – dokumentární výstava.
- ³¹ Humanita – výtvarná výstava studentů SŠOS Teplice.
- ³² Mark Podwal: „To všechno nás postihlo...“ – obrazy.

- 33 Stauffenberg a „Operace Valkýra“. Atentát na Hitlera z 20. července 1944 – dokumentární výstava.
- 34 Vykonavatelé zločinů. Represivní aparát SS v Terezíně a Litoměřicích, 1940 až 1945 – dokumentární výstava.
- 35 „Mám se v Terezíně velice dobře...?“ Výstava prací zaslaných do výtvarné soutěže Památníku Terezín.
- Petr Veselý: Dveře se zábradlím – obrazy.
- 36 Andrew Lass: Rozjímání – fotografie, kresby, básně.
- 37 Vladimír Svoboda – obrazy, Michal Šarše – sochy.
- 38 „O osudu člověka se rozhoduje proužkem papíru...“ Transporty z ghetta Terezín do Osvětimi-Březinky na podzim 1944 – dokumentární a výtvarná výstava.
- 39 Reflexe Velké války. První světová válka na kresbách ze sbírky Památníku Terezín – výtvarná výstava.
- Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945 – nová stálá expozice v bývalých Magdeburských kasárnách.

VZTAHY K VEŘEJNOSTI

- Byly vydávány tiskové zprávy k nejdůležitějším událostem a zajištěno jejich zprostředkování lokálním i celorepublikovým médiím, místním informačním centřům, partnerským organizacím a institucím obdobné povahy.
- Pokračovaly prezentace Památníku Terezín na stránkách odborných periodik a dalších materiálů v oblasti cestovního ruchu, tištěných i elektronických.
- Pokračovala dále spolupráce s agenturou Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism na celostátní úrovni a s přesahem za hranice ČR (česká centra v zahraničí).
- Pokračovala spolupráce s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje.
- Pokračovala spolupráce s informačními středisky a centry cestovního ruchu přilehlých obcí.
- V rámci členství pokračovala spolupráce s Asociací muzeí a galerií ČR.
- V rámci členství pokračovala spolupráce s Asociací cestovních kanceláří ČR.
- Pokračovala spolupráce s Asociací průvodců ČR v rámci přidruženého členství.
- 40 Památník Terezín byl zastoupen na veletrzích cestovního ruchu v ČR i v zahraničí (přímo či nepřímo – prostřednictvím propagačních materiálů): přímá účast – Holiday World 2014, největší veletrh tohoto druhu v ČR; nepřímá účast: GO 2014 v Brně, ITB Berlin, Het Vakantiesaloon Brusel, INFOTOUR a CYKLOTURISTIKA Hradec Králové.
- Zástupci Památníku Terezín se zúčastnili přehlídek a soutěží v oblasti cestovního ruchu.

- Pravidelně byly aktualizovány webové prezentace Památníku Terezín a profil na sociální síti Facebook.
- Po celý rok byla zajišťována propagace Památníku Terezín.
- Oddělení vnějších vztahů a marketingu se podílelo na organizačním zajištění jarních seminářů vzdělávacího oddělení pro pedagogy „Jak vyučovat o holokaustu“, konaných ve dnech 21. až 23. března a 4. až 6. dubna.
- Oddělení vnějších vztahů a marketingu se podílelo na organizačním zajištění mezinárodního semináře pro pedagogy „Holokaust ve vzdělávání“, konaného ve dnech 27. až 30. listopadu.
- Proběhly dvě kontroly České národní expozice ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi.
- Proběhla kontrola České národní expozice v Památníku Ravensbrück.

PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

- Byl doplněn kádr průvodců.
- Ve spolupráci se vzdělávacím oddělením a s historickým oddělením byl zajištěn odborný seminář pro průvodce.
- Průvodci absolvovali jazykové náslechy svých výkladů.
- Byl doplněn kádr kustodů výstav a stálých expozic.

- Průvodci, kustodi a další pracovníci, kteří jsou v přímém kontaktu s návštěvníky, absolvovali sérii školení v rámci projektu „Rozvoj kvalifikační úrovně a kompetencí pracovníků v cestovním ruchu“, jejichž realizátorem je Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism.

EDIČNÍ ČINNOST

- Byla vydána „Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2013“.
- 41 Byly vydány „Tereziňské listy“ č. 42.
- 42 Čtyřikrát vyšel „Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin“.
- 43 Byla vydána publikace „S jasným cílem a plnou silou. Nasazení německých policajních složek při rozbití Československa 1938–1939“.
- 44 Byla vydána brožura „Vzpomínky – vyprávění pamětníků z období nacistické okupace“.
- 45 K příležitostným výstavám byly vydány skládačky a dále také katalog k výstavě Stauffenberg a „Operace Valkýra“. Atentát na Hitlera z 20. července 1944 a katalog k výstavě kreseb Marka Podwala: „To všechno nás postihlo...“.
- Probíhalo průběžné doplňování cizojazyčných tištěných průvodců.

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Památník Terezín má zpracovány „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín určeno vstupné do objektů Památníku, příkaz obsahuje všechny druhy vstupného a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.“
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace se podařilo zřídit bezbariérový vstup do 1. patra stálé expozice v Muzeu ghetta, do krematoria v prostoru Židovského hřbitova a do 1. patra Muzea Malé pevnosti. Zřizování bezbariérových vstupů do několika dalších objektů Památníku Terezín bude pokračovat v závislosti na finančních možnostech.
- Objekty Památníku Terezín jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

Zimní čas – denně 8:00 – 16:30

Letní čas – denně 8:00 – 18:00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Kolumbárium, obřadní místnosti a Ústřední márnice ghetta

Zimní čas – denně 9:00 – 17:00

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Krematorium

Zimní čas – denně 10:00 – 16:00

Letní čas – denně 10:00 – 18:00

v sobotu zavřeno

Modlitebna z doby terezínského ghetta a replika tzv. mansardy (ubytovny vězňů)

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Všechny objekty jsou uzavřeny ve dnech 24. až 26. 12. a 1. 1.

Otevírací doba se mění na letní a zimní v den následující po změně času na letní a zpět (říjen a březen).

- Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku Terezín a na jeho webových stránkách.
- Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na webových stránkách. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník Terezín pořádá, jakož i jeho ediční plán.
- Fondy dokumentačního a sbírkového oddělení jsou podle platných směrnic a po předchozí domluvě přístupny pro badatele.

VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

Dějiny nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích jsou úzce spojeny s dějinami agresivní a genocidní politiky Hitlerova Německa a nelze opomíjet širší souvislosti vývoje této politiky v letech druhé světové války. Především se to týká vývoje v zemích, z nichž do Terezína a Litoměřic vězni přicházeli anebo naopak odcházeli. Je proto samozřejmé, že trvalé místo v činnosti Památníku Terezín má spolupráce s organizacemi bývalých vězňů i s partnerskými institucemi, které s bývalými vězni rovněž spolupracují a zabývají se obdobnou problematikou. Památník Terezín však udržuje kontakty i s bývalými vězni neorganizovanými, případně s jejich rodinami.

Již od demokratických přeměn v naší zemi na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století je v tomto směru nejdůležitějším partnerem Terezínská iniciativa, organizace sdružující bývalé vězně terezínského ghetta. Třebaže průměrný věk členů se přirozeně stále zvyšuje, její činnost zůstává nadále velice intenzivní, mnohostrannou a pro naši instituci nezastupitelnou. To se týká jejího působení v řadě oblastí, zejména však na poli vzdělávací činnosti. Jedná se především o spolupráci při zajišťování obsahové stránky vzdělávacích projektů, ale i o pomoc materiální, která je poskytována školám, jež vysílají své žáky a studenty na vzdělávací programy Památníku Terezín. Především pro školy ze vzdálenějších oblastí je finanční podpora Terezínské iniciativy často jedinou možností jak umožnit svým žákům a studentům účast na vzdělávacích programech zajišťovaných Památníkem Terezín. Pro účastníky těchto programů, ale i pro pedagogy jsou nejcennější součástí vzdělávacích aktivit bezpochyby vystoupení pamětníků z řad členů Terezínské iniciativy. Jejich osobní prožitky, které předávají v průběhu svých vystoupení a navazujících besed, jsou pro mladé lidi tím, co je nejpůsobivěji oslovuje. S cílem uchovávat památku obětí i utrpení vězňů terezínského ghetta byl před lety založen Institut Terezínské iniciativy. Zejména v posledních letech rozvinul rozsáhlou výzkumnou, osvětovou, vzdělávací a dokumentační činnost. Památník Terezín s ním udržuje již po řadu let úzkou spolupráci, která se realizuje v mnoha oblastech, a v uplynulém roce byly její zásady zakotveny ve smlouvě o vzájemné spolupráci.

Naproti tomu v posledních letech je už jen ve velmi omezené míře udržován kontakt s bývalými vězni policejní věznice v Malé pevnosti a koncentračního tábora v Litoměřicích. Pochopitelným důvodem je jejich podstatně vyšší průměrný věk. Ten spolu s rostoucími zdravotními problémy neumožňoval natolik aktivní podíl na vzdělávací činnosti, jako v případě členů Terezínské iniciativy. Kontakty se zbývajících žijícími vězni byly v uplynulém roce udržovány prostřednictvím Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu, v němž jsou zastoupeni bývalí vězni všech nacistických represivních zařízení, tedy i těch, do nichž byli deportováni vězni z policejní věznice v Terezíně či z koncentračního tábora v Litoměřicích.

V oblasti vědecko-výzkumné a muzejní práce byla velice důležitá a intenzivní spolupráce se Židovským muzeem v Praze. Odborná spolupráce pokračovala i s dalšími domácími institucemi. Jednalo se o Muzeum romské kultury v Brně, Památník Lidice, Národní archiv v Praze, Vojenský ústřední archiv v Praze, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Národní muzeum v Praze, Ústav pro studium totalitních režimů v Praze a Státní oblastní archiv v Litoměřicích.

Jak již bylo uvedeno výše, udržuje Památník Terezín partnerské kontakty s řadou zahraničních institucí, spolků a organizací. Především se jedná o památníky zřízené v místech, kde se nacházela nacistická represivní zařízení, ale i o výzkumné a vzdělávací instituce, jež se ve své práci zabývají různými aspekty represivní a genocidní politiky nacistického režimu. S většinou z nich začala spolupráce až na počátku devadesátých let dvacátého století, kdy padly dřívější politické a ideologické zábrany, které v předchozích desetiletích bránily normálním kontaktům. Na území Polska jsou to Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a Státní muzeum v Majdanku, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Haim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, Museum of Jewish Heritage v New Yorku a University of South California Shoah Foundation – The Institute for Visual History and Education v Los Angeles, v Nizozemsku Anne Frank House a Nederlands instituut voor oorlogsdocumentatie (NIOD) v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee, v Rakousku Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni, v Norsku Památník Falstad, na Slovensku Muzeum SNP v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě a Muzeum židovské kultury v Bratislavě.

Z hlediska podpory česko-německého setkávání mládeže probíhala spolupráce s organizacemi Tandem – koordinačními centry výměn mládeže se sídly v Plzni a Řezně (Regensburg). Na vzdělávacích programech Památníku Terezín se podíleli lektoři organizace Člověk v tísni.

Nedlouho po demokratických přeměnách v naší zemi začali působit v Památníku Terezín dobrovolníci, kteří jsou vysíláni organizacemi Gedenkdienst z Rakouska a Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste (ASF) z Německa. Těžiště jejich působení představuje spolupráce se vzdělávacím oddělením Památníku Terezín při zajišťování vzdělávacích pobytů německy mluvících skupin. Organizace ASF rovněž zajišťuje pracovní pobyty skupin mládeže v Terezíně, které jsou zaměřeny především na údržbu a obnovu některých areálů ve městě.

Před více než deseti lety byly v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko založeny spolky přátel a podporovatelů Terezína, zaměřené na materiální i morální podporu projektů jak Památníku Terezín, tak města Terezín. V posledních letech vyvíjí nejintenzivnější činnost spolek z Dolního Saska, který také úzce spolupracuje s Terezínskou iniciativou.

Památník Terezín se v uplynulém roce také významně podílel na činnosti mezinárodních organizací, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce. Nejvýznamnější z nich je mezivládní organizace International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). Pracovníci Památníku Terezín jako členové stálé delegace České republiky pracují ve stálých odborných komisích v IHRA (Akademická komise a Komise pro památníky).

Památník Terezín se rovněž podílel na činnosti mezinárodní organizace muzeí ICOM prostřednictvím zapojení svých zástupců do činnosti mezinárodního výboru IC MEMO, sdružujícího památníky a muzea zločinů proti lidskosti spáchaných státními režimy. Pokračovala i spolupráce s mezinárodním sdružením International Coalition of Sites of Conscience, mezinárodní koalicí muzeí dokumentujících porušování lidských práv a boj za jejich obranu. Památník Terezín se podílí rovněž na práci Kuratoria bavorských památníků a Mezinárodního fóra Mauthausen, v nichž je zastoupen.

Stále většího významu nabývá mezinárodní spolupráce v oblasti vzdělávací činnosti. V uplynulém roce se znovu uskutečnily zvláštní semináře pro učitele z českých škol na půdě zahraničních partnerských institucí a v úzké spolupráci s nimi, navazující na předchozí semináře konané v Památníku Terezín. Tentokrát se jednalo o památník v německém Ravensbrücku, Dům konference ve Wannsee v Berlíně a památník Yad Vashem v Jeruzalémě.

Specifickou oblast zahraničních styků Památníku Terezín představovala i v uplynulém roce péče o stálé expozice České republiky v bývalých koncentračních táborech Osvětim a Ravensbrück, které Památník Terezín z pověření Ministerstva kultury České republiky připravil a je pověřen jejich správou a udržováním. Oblast zahraničních styků zahrnuje i povinnou kurýrní činnost při zapůjčování exponátů ze sbírek Památníku Terezín do zahraničí a poté při jejich navrácení.

Výše uvedeným formám mezinárodní spolupráce a zahraničních styků odpovídala struktura zahraničních cest pracovníků Památníku Terezín. Jejich účelem byla účast na mezinárodních konferencích a seminářích (Krakov, Minsk, Banská Bystrice, Jeruzalém, Lublin, Curych, Wrocław, Berlín), kurýrní cesta při doprovodu výstavních exponátů ze sbírek Památníku Terezín (Annaberg), kontroly zahraničních expozic spravovaných Památníkem Terezín (Osvětim, Ravensbrück), účast na jednáních vyplývajících z členství v mezinárodních organizacích a pracovních skupinách (Mauthausen, Antverpy, Londýn, Manchester), pietní akty pořádané partnerskými institucemi (Drážďany, Berlín, Flossenbürg, Majdanek, Kaliště, Lodž, Banská Bystrica), příprava a realizace vzdělávacích programů (Jeruzalém, Osvětim, Ravensbrück, Berlín), jednání pracovních skupin při řešení mezinárodních projektů (Drážďany, Dachau, Berlín), archivní výzkum (Berlín, Osvětim) a účast na veletrzích cestovního ruchu (Brusel, Berlín).

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Historické oddělení se zaměřilo v souladu se střednědobým plánem činnosti Památníku Terezín na pokračování základního výzkumu dějin represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích v období nacistické okupace, jakož i výzkum širších souvislostí rasové a politické perzekuce včetně vývoje nacistického represivního aparátu a dalších osudů vězňů po deportaci z výše uvedených represivních zařízení do dalších věznic, káznic a koncentračních táborů různých druhů. Úzce přitom spolupracovalo s odděleními sbírkovým, dokumentačním a vzdělávacím. Tento výzkum zahrnoval systematické rešerše v domácích i zahraničních archivech a kontakty s domácími i zahraničními institucemi i jednotlivci zabývajícími se touto problematikou. Konkrétně se jednalo o následující úkoly:

- Výzkum dějin terezínského ghetta pokračoval v objasňování úlohy služebny SS a jejího vztahu k nadřízeným složkám. V jeho rámci byla publikována výstupní studie o Hermannu Krumeyovi. Pokračoval rovněž výzkum vývoje samosprávy a postavení tzv. prominentů v ghettu se zvláštním důrazem na mechanismus deportací a úlohu židovské samosprávy při sestavování transportů. Dále byla dokončena výstupní studie o osudech vězňů deportovaných z terezínského ghetta do ghatt ve Varšavě a v Lodži.
- Průběžně pokračovalo doplňování databáze bývalých vězňů terezínského ghetta, jakož i databáze perzekvovaných Židů z českých zemí, kteří neprošli terezínským ghetttem. Tyto a další dále uvedené databáze jsou přístupny veřejnosti na webových stránkách Památníku Terezín. Pokračovalo také umístování dalších souborů dokumentů ze sbírky Památníku Terezín na webových stránkách, zajišťované ve spolupráci s dalšími odbornými odděleními.
- Rovněž v oblasti výzkumu dějin policejní věznice v Malé pevnosti pokračovalo doplňování databáze bývalých vězňů. Hlavní důraz byl položen na získávání co největšího počtu údajů o okolnostech zatčení, věznění a dalších osudech vězňů v letech okupace. K této databázi byly připojovány další soubory dokumentů, mj. ze dvou původních kartoték policejní věznice v Malé pevnosti.
- Na úseku výzkumu dějin koncentračního tábora Litoměřice byl dokončen Kalendář událostí v koncentračním táboře Litoměřice. Pokračovalo doplňování databáze bývalých vězňů.
- Doplňování údajů o bývalých vězních dalších nacistických represivních zařízení se týkalo rovněž databází různých poboček koncentračního tábora Flossenbürg na území českých zemí (jeho hlavní pobočkou byl koncentrační tábor Litoměřice), jakož i databází vězňů z českých zemí, kteří byli deportováni do koncentračního tábora Ravensbrück a do koncentračního tábora Mauthausen.
- Pokračoval výzkum úlohy jednotlivých složek nacistického represivního aparátu.

tu a jejich působení na území Protektorátu Čechy a Morava. V jeho rámci byla vydána publikace „S jasným cílem a plnou silou. Nasazení německých policejních složek při rozbití Československa 1938–1939“.

- Byl zpracován scénář dokumentární výstavy „O osudu člověka se rozhoduje proužkem papíru...“ o transpotech z terezínského ghetta na Východ na podzim 1944.
- Ve spolupráci se sbírkovým oddělením byl zpracován scénář výtvarné výstavy „Reflexe Velké války. První světová válka na kresbách ze sbírky Památníku Terezín“.
- Pokračovala spoluúčast na práci mezinárodních organizací, ve kterých Památník Terezín reprezentuje Českou republiku (IC MEMO – sekce památníků a memoriálních muzeí při mezinárodní organizaci muzeí ICOM a IHRA – mezinárodní sdružení pro vzdělávání, výzkum a připomínání holokaustu).
- Dokončeny byly práce na mezinárodním projektu „Krajina paměti. Terezín a Drážďany jako místa vzpomínek na šoa“, podporovaném Evropskou unií, v němž byl Památník Terezín garantem za českou stranu.
- Pokračovala odborná a pedagogická spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.
- Pracovníci historického oddělení se podíleli na obsahovém zajištění seminářů vzdělávacího oddělení pro pedagogy „Jak vyučovat o holokaustu“ a mezinárodního semináře pro pedagogy „Holokaust ve vzdělávání“, jakož i dalších vzdělávacích projektů.
- Pracovníci historického oddělení se zúčastnili vědeckých konferencí a seminářů k tematice, která je náplní jejich výzkumné práce, a připravili pro tato jednání příspěvky přibližující její výsledky.
- Pokračovala publikační činnost pracovníků oddělení v odborných časopisech. Šlo především o příspěvky do ročenky Památníku Terezín „Terezínské listy“ a do jeho čtvrtletníku „Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin“.
- Výsledky výzkumné činnosti byly veřejnosti zpřístupňovány rovněž formou zajišťování přednášek a besed v rámci vzdělávací a osvětové činnosti.
- Pokračovalo zajišťování odborných konzultací pro badatele z domova i ze zahraničí a poskytování informací sdělovacím prostředkům i dalším zájemcům. Zpracovávána byla potvrzení o věznění pro bývalé vězně, případně pro jejich rodinné příslušníky, úřady a soudy.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních a středních škol či škol odborných a učilišť. V roce 2014 bylo pro české školy uspořádáno 104 jednodenních a 35 vícedenních seminářů, spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 5 088 žáků a studentů českých škol. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 28 na vícedenní a 53 na jednodenní semináře (jednalo se o 2 006 osob). Na zajištění jejich programu se významně podíleli zejména dobrovolní pracovníci z Německa a Rakouska, vyslaní organizacemi Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste a Gedenkdienst, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku.

Vedle těchto vzdělávacích seminářů proběhlo ve dnech 25. až 27. dubna v Terezíně také 8. česko-německé setkání mládeže pod názvem „Společnou cestou ke vzpomínkám“. Akce byla pořádána organizacemi Tandem – koordinačními centry česko-německých výměn mládeže se sídly v Plzni a Řezně, v těsné spolupráci s Památníkem Terezín. Na zajištění jejího programu se svými lektory podílela i řada dalších českých a německých organizací a institucí pracujících s mládeží či věnujících se tématu uchovávání a připomínání památných míst spojených se zločiny nacismu. Na setkání přijelo celkem 120 účastníků.

Vzdělávací oddělení se v uplynulém roce, stejně jako v letech minulých, nezaměřovalo pouze na práci s mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR byla vytvořena struktura několikastupňového systému na sebe navazujících seminářů, která funguje již řadu let. Na jaře se uskutečnily dva základní třídenní úvodní semináře pod názvem „Jak vyučovat o holokaustu“, jejichž program zajišťovali lektoři Památníku Terezín, Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak byl uspořádán nadstavbový seminář nazvaný „Holokaust ve vzdělávání“. Jeho úkolem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holokaustu v různých zemích nacistickým Německem okupované Evropy a jejich seznámení s příklady rozdílných metodických postupů při výuce této problematiky shodně, jak jsou uplatňovány v zahraničí. Vedle domácích lektorů se jej proto účastnili také lektoři zahraniční. Vybraní pedagogové, kteří absolvovali výše zmiňované semináře v minulých letech, se pak účastnili nadstavbových seminářů v Památníku Ravensbrück a Domě konference ve Wannsee (SRN), v památníku Yad Vashem v Jeruzalémě (Izrael) a ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi (Polsko). Poslední uvedený zahraniční seminář byl koncipován jako česko-polský, ne-

boť kromě českých učitelů se jej účastnili i pedagogové z Polské republiky. Celkem v průběhu roku 2014 prošlo výše uvedenými semináři 184 českých pedagogů.

Vedle těchto typů seminářů pro české pedagogy byla pořádána také vzdělávací akce určená pouze zahraničním pedagogům. Jednalo se o seminář pro polské učitele organizovaný v Terezíně společně se Státním muzeem Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a Institutem národní paměti ve Varšavě.

V první polovině roku 2014 organizoval Památník Terezín pro žáky základních a středních škol soutěž umělecké tvořivosti se zaměřením na problematiku rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace. Jednalo se o XX. ročník literární a XVIII. ročník výtvarné soutěže, tentokrát pod společným názvem „Mám se v Terezíně velice dobře...?“. Téma reflektovalo jak propagandistickou úlohu terezínského ghetta v době druhé světové války, tak i zkušenosti soutěžících se současnou propagandou. Zasláno bylo 427 soutěžních prací. Obě soutěže se stejně jako v předchozích letech mohly uskutečnit především díky finančnímu daru zesnulé Hany Greenfieldové z Izraele, bývalé vězeňkyně terezínského ghetta. Na finančním zajištění se podílela také Terezínská iniciativa, jež poskytuje zvláštní cenu Erika Poláka, udělovanou mimořádně zdařilým dílům.

Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží v tomto roce i v letech minulých, bylo pořádáno celkem osm výstav (v Brně, Litoměřicích, Pardubicích, Žluticích, Teplicích, Mostě, Bernarticích a Terezíně).

Vzdělávací oddělení se v průběhu roku 2014 podílelo také na vzdělávání posluchačů vysokých škol. Dělo se tak nejen formou konzultací v průběhu vypracování seminárních a diplomových prací, ale také spoluprací na projektu Filozofické fakulty UJEP v Ústí nad Labem s názvem *Communitas pro praxis*. Pracovníci vzdělávacího oddělení ve spolupráci s dalšími odbornými pracovišti Památníku Terezín zajišťovali pro studenty uvedené vysoké školy náplň seminářů, které se zabývaly jak rolí terezínských represivních zařízení v době druhé světové války, tak úlohou Památníku Terezín jako paměťové a muzejní instituce.

V rámci ediční činnosti vzdělávacího oddělení byla připravena čtyři čísla „Zpravodaje. Vzdělávacího a informačního bulletinu“.

Pracovníci vzdělávacího oddělení se v průběhu roku 2014 zúčastnili jako lektori několika seminářů a akcí organizovaných jinými institucemi (Národní muzeum v Praze – seminář v Hodoníně v rámci projektu „Dotkni se 20. století“; Živá paměť a Česko-německý fond budoucnosti – doprovodný program k pražské výstavě „Nucená práce“) a publikovali své příspěvky ve výše uvedeném „Zpravodaji“ a ročence „Terezínské listy“.

DOKUMENTACE A SBÍRKY

Akviziční politika Památníku Terezín je zaměřena na další systematické doplňování všech sbírkových fondů. Těmto fondům je věnována všestranná péče jak z hlediska odborného zpracování, tak jejich uložení a případného restaurování. Cílem této péče je umožnit využívání sbírkových fondů k badatelským, muzejním a výstavním účelům a jejich uchování pro příští generace.

Systematická péče je věnována rovněž údržbě a restaurování areálů a objektů bývalých represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

Na dokumentačním oddělení bylo zapsáno 14 přírůstkových čísel sbírkových materiálů v chronologické evidenci. Z tohoto počtu byly pod dvěma přírůstkovými čísly evidovány fotografie a pod 12 přírůstkovými čísly písemnosti (celkem 52 jednotlivých dokumentů a jeden soubor zahrnující 142 listů). Uvedený soubor obsahuje pozůstalost doc. MUDr. Ladislava Filipa, vězněného v policejní věznici v Malé pevnosti od dubna 1943 do března 1944. Pozůstalost sestává především z ilegální korespondence vedené doc. L. Filipem s rodinou v době jeho věznění. Dále bylo získáno několik písemností vztahujících se k historii koncentračního tábora Ravensbrück (dopis vězeňkyně odeslaný z tábora, ústřižek lístků na nákup v kantýně a j.), písemnosti z ghetta Terezín (transportní čísla, očkovací průkaz, vstupenky na kulturní programy, registrační průkaz) a další. Všechny přírůstky byly získány darem.

V systematické evidenci sbírek bylo zpracováno 37 inventárních čísel písemných materiálů a 11 inventárních čísel fotografií.

Do pomocného fotografického materiálu bylo zaevidováno 70 přírůstkových čísel, pod nimiž je evidováno 4 700 fotografií dokumentujících činnost Památníku Terezín. Dále bylo do pomocného materiálu zaevidováno 133 přírůstkových čísel písemností (jednotlivostí i souborů).

Při periodické inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno na 1 261 inventárních čísel sbírkových předmětů. Z tohoto počtu je pod 132 inventárními čísly evidován fotografický materiál, pod 1 129 inventárními čísly písemnosti. Při inventuře nebyly zjištěny ztráty ani nedostatky a na konzervaci bylo vybráno 69 inventárních čísel sbírkových předmětů nebo jejich částí.

Externím konzervátorem byla zajištěna konzervace písemností vybraných k ošetření zejména při inventurách, které proběhly v roce 2013 (902 listů). Dále bylo ošetřeno 22 fotografií.

Dokumentační oddělení navštívilo 22 badatelů (16 osob studovalo listinné materiály, šest fotografie). Celkem 46 návštěvníků si vyžádalo informace o věznění rodin-

ných příslušníků. Další žádosti o informace, nebo případně o kopie materiálů, byly vyřizovány písemně.

Dokumentátor pořídil 2 837 digitálních fotografií. Jedná se o fotografie dokumentující činnost Památníku Terezín (2 636 fotografií) a dále o fotografie pořízené pro sbírkové oddělení v rámci digitalizace výtvarných děl (201 fotografií).

Externím žadatelům bylo poskytnuto více než 500 listů xeroxových kopií a téměř 1 600 skenů.

V rámci plánu tvorby digitální dokumentace na rok 2014 byla digitalizována kartotéka vězňů koncentračního tábora v Litoměřicích (16 324 skenů). Skeny kartotéčních lístků budou postupně připojeny do jmenného vyhledávače koncentračního tábora v Litoměřicích, který je dostupný na webových stránkách Památníku Terezín.

Mimo plán byla naskenována náhradní kartotéka vězňů policejní věznice v Malé pevnosti (1 865 skenů).

Dále byly digitalizovány písemnosti a fotografie zpracované v roce 2014 v systematické evidenci (448 skenů).

Mimo tyto rozsáhlejší soubory byly digitalizovány jednotlivosti na základě požadků odborných pracovníků Památníku Terezín a externích žadatelů (570 skenů).

Počátkem roku byla provedena aktualizace databází fotografického a písemného materiálu na webu Památníku Terezín a k 570 záznamům o sbírkových předmětech bylo připojeno 8 191 skenů pořízených v předchozím období.

Ve specializované knihovně Památníku Terezín bylo zkatologizováno 967 knih. Z uvedeného počtu bylo 133 získáno v roce 2014 nákupem u domácích i zahraničních vydavatelství, případně darem nebo výměnou. Zbývajících 834 knih bylo získáno z pozůstalosti Miroslava Kárného. Z knižního fondu bylo vyřazeno 170 knih z důvodu neupotřebitelnosti. Novou převazbou bylo opatřeno 100 poškozených knih.

Zpracována byla bibliografie knih a článků s tematikou Terezína za rok 2013 pro publikování v „Terezínských listech“ č. 42.

Z knihovny bylo zapůjčeno odborným pracovníkům Památníku Terezín 980 knih, navštívilo ji pět badatelů, bylo vyřízeno 32 badatelských dotazů a poskytnuto 310 listů xeroxových kopií. Ve spolupráci se vzdělávacím oddělením bylo odesláno 71 duplicitních odborných publikací nově vznikajícímu polskému muzeu v Żabikowu. Byla provedena registrace Památníku Terezín v systému ISBN (International Standard Book Number), což umožňuje přidělování mezinárodních identifikačních čísel publikacím. V roce 2014 byla Památníku Terezín přidělena dvě čísla ISBN.

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

Fond sbírkového oddělení byl v roce 2014 obohacen převážně o výtvarná díla z ghetta Terezín a také z poválečné umělecké tvorby. Darem byla získána kresba holandské vězeňkyně Rose-Marie Gompertz z ghetta Terezín a portrét jednoho z bývalých terezínských vězňů Norberta Trollera. Zakoupena byla kresba Bedřicha Fritty. Darem by-

ly dále získány tři drobné textilní předměty z koncentračního tábora Ravensbrück. Poválečná tvorba byla doplněna darem grafiky Jaroslava Blažka a grafik Marka Podwala. Zakoupeno bylo dílo Antonína Kybala z roku 1942 a dále publikace ilustrovaná dřevoryty Bohumila Stibora z roku 1946.

Do chronologické evidence bylo zapsáno 30 přírůstkových čísel, která byla zároveň i zpracována v systematické evidenci.

Při periodické inventarizaci sbírek byly zrevidovány sbírkové předměty s inventárním čísly PT 1201 – PT 2700. Z důvodu změny správců depozitářů proběhla předávací inventarizace v depozitářích č. 1–9 a 11–12.

Sbírkové oddělení poskytlo badatelské služby 29 badatelům, z toho 19 tuzemským a 10 zahraničním. Vedle toho byly písemně zajištěny služby 37 žadatelům o kopie sbírkových předmětů a 34 žadatelům o informace. Realizováno bylo 11 zápůjček tuzemským institucím a byly připraveny podklady a povolení pro zápůjčku do zahraničí (Berlín). Nadále pokračovalo vyhledávání dědiců autorských práv a získávání povolení k dalšímu užití děl a předmětů (publikování, vystavování, poskytování kopií děl badatelům atd.) od vlastníků a dědiců autorských práv.

V souladu s plánem digitalizace bylo vyhotoveno 6 695 skenů a 614 fotografií (jednalo se jak o náhledové skeny a fotografie, tak i o skeny a fotografie ve vysokém rozlišení, určené pro tisk) a průběžně pokračovalo jejich přiřazování do evidenčních karet.

Pro výstavní, studijní a publikační účely bylo zhotoveno a žadatelům poskytnuto 264 barevných kopií a 417 skenů či digitálních fotografií. Pro doplnění badatelského centra bylo dle požadavků badatelů zhotoveno 297 barevných kopií, převážně výtvarných děl.

Průběžně probíhalo restaurování sbírek interním restaurátorem i externími restaurátory. Interní restaurátor ošetřil 134 inventárních čísel sbírkových předmětů. Vedle toho byla externě zrestaurována tři výtvarná díla.

Za pomoci dalších odborných oddělení probíhalo aktivní vyhledávání dokumentů a předmětů z doby ghetta na území města Terezín. Tato činnost byla v uplynulém roce soustředěna na objekty bývalých Drážďanských, Vrchlabských a Podmokelských kasáren.

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terežín ukončil hospodaření roku 2014 se zlepšeným výsledkem hospodaření v objemu 186 223,- Kč. Tohoto výsledku bylo dosaženo dlouhodobými přísnými úspornými opatřeními.

Oblast věcných nákladů překročila plánovaný objem o 5 procent, stejně tak příjmy z prodeje služeb. Udržení přízně návštěvníků alespoň v dosaženém objemu 110 procent oproti plánu je zásluhou efektivního přístupu zaměstnanců Památníku Terežín ke klientům a široké veřejnosti, jejich vysokou odborností a angažovaností ve vědeckých spolicích, na konferencích a v odborných organizacích, kde získávají další kontakty a finanční možnosti.

VÝNOSY A NÁKLADY V ROCE 2014 V KČ

Výnosy:

a) vstupné.....	37 384 369,46 Kč
b) příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	49 558 836,00 Kč
c) využití rezervních fondů.....	7 895 522,00 Kč
d) ostatní příjmy.....	10 188 870,22 Kč
Výnosy celkem:	105 027 597,68 Kč

Náklady:

a) materiálové náklady a energie.....	9 998 269,60 Kč
b) osobní náklady.....	32 498 084,76 Kč
c) ostatní náklady (služby, opravy).....	62 345 020,32 Kč
Náklady celkem:	104 841 374,68 Kč

ROZVAHA (BALANCE)
Sestavená k 31. 12. 2014

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
	AKTIVA CELKEM		152 971 876,50	70 822 389,52	82 149 486,98	91 855 653,13
A.	Stálá aktiva		120 404 793,26	70 789 729,52	49 615 063,74	50 295 013,20
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 507 472,74	4 202 273,51	305 199,23	585 364,31
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	161 392,80	108 788,00	52 604,80	80 164,84
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 820 040,15	1 820 040,15		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	2 526 039,79	2 273 445,36	252 594,43	505 199,47
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041				
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DNM	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehm.majetek	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		115 897 320,52	66 587 456,01	49 309 864,51	49 709 648,89
1.	Pozemky	031	1 323 109,29		1 323 109,29	1 323 109,29
2.	Kulturní předměty	032	2 237 303,00		2 237 303,00	2 237 303,00
3.	Stavby	021	46 922 935,35	10 031 726,57	36 891 208,78	37 684 137,70
4.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	33 159 888,20	24 317 072,76	8 842 815,44	8 465 098,90
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	18 000,00	18 000,00		
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	32 220 656,68	32 220 656,68		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	15 428,00		15 428,00	
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DHM	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hm.majetek	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podst. vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
4.	Půjčky osobám ve skupině	066				
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067				
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
8.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	053				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouh. pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
B.	Oběžná aktiva		32 567 083,24	32 660,00	32 534 423,24	41 560 639,93
I.	Zásoby		10 928 031,66		10 928 031,66	10 487 741,63
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	848 107,87		848 107,87	734 213,44
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	10 077 923,79		10 077 923,79	9 751 528,19
9.	Zboží na cestě	138				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
10.	Ostatní zásoby	139	2 000,00		2 000,00	2 000,00
II.	Krátkodobé pohledávky		4 948 359,96	32 660,00	4 915 699,96	7 035 538,74
1.	Odběratelé	311	235 300,00	32 660,00	202 640,00	204 218,00
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	924 339,76		924 339,76	1 072 491,32
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				8,00
6.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	29 230,53		29 230,53	11 642,38
11.	Zúčtování s institucemi soc.zabepz. a zdrav.poj.	336				
12.	Daň z příjmů	341	276 844,00		276 844,00	
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	344				1 084,00
16.	Nároky na dotace a ost.zúčt. se st.rozpočtem	346	848 019,00		848 019,00	
17.	Pohledávky za rozpočtem ÚSC	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373				
25.	Náklady příštích období	381	262 236,01		262 236,01	195 960,28
26.	Příjmy příštích období	385	583 658,90		583 658,90	131 296,74
27.	Dohadné účty aktivní	388	1 788 731,76		1 788 731,76	5 418 838,02
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377				
III.	Příjmové účty rozpočtového hospodaření					
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222				
IV.	Krátkodobý finanční majetek		16 690 691,62		16 690 691,62	24 037 359,56
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jinné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245	-		-	-
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249				
9.	Běžný účet	241	16 192 813,73		16 192 813,73	23 604 579,76
10.	Běžný účet FKSP	243	258 966,55		258 966,55	235 137,26
11.	Základní běžný účet ÚSC	231				
12.	Běžné účty fondů ÚSC	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225				
15.	Ceniny	263	4 002,00		4 002,00	6 006,00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	234 909,34		234 909,34	191 636,54

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		82 149 486,98	91 855 653,13
C.	Vlastní kapitál		71 390 032,74	78 498 998,28
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		51 664 953,63	52 363 012,74
1.	Jmění účetní jednotky	401	51 243 941,64	52 363 012,74
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403	421 011,99	-
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		19 538 856,11	9 226 415,20
1.	Fond odměn	411	6 000 771,00	896 293,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	299 447,10	278 933,34
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	309 164,63	309 164,63
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	1 877 576,27	1 767 768,56
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	11 051 897,11	5 974 255,67
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		186 223,00	16 909 570,34
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	186 223,00	16 909 570,34
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		10 759 454,24	13 356 654,85
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky		-	179 662,62
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		179 662,62
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
IV.	Krátkodobé závazky		10 759 454,24	13 176 992,23
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	1 562 834,83	337 590,52
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324		
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
14.	Zaměstnanci	331	629 576,00	757 574,00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	1 088 968,00	1 232 802,00
16.	Sociální pojištění	336	670 113,00	1 199 803,00
17.	Zdravotní pojištění	337	287 264,00	
18.	Daň z příjmů	341		2 762 186,00
19.	Jiné přímé daně	342	171 340,00	371 454,00
20.	Daň z přidané hodnoty	343	689 435,00	511 548,06
21.	Jiné daně a poplatky	344	5 671,00	
22.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347		
23.	Závazky k rozpočtům ÚSC	349		
24.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
25.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
26.	Pevné termínové operace a opce	363		
27.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
28.	Závazky z finančního zajištění	366		
29.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
30.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
31.	Přijaté zálohy na dotace	374	1 475 000,00	1 600 000,00
32.	Výdaje příštích období	383		100,00
33.	Výnosy příštích období	384	2 038 749,96	2 060 691,65
34.	Dohadné účty pasivní	389	1 754 884,45	2 114 000,00
35.	Ostatní krátkodobé závazky	378	385 618,00	229 243,00

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2014

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
A.	NÁKLADY		104 841 374,68	88 707 303,84
I.	Náklady z činnosti		104 715 623,48	88 634 306,33
1.	Spotřeba materiálu	501	5 083 164,87	4 979 880,53
2.	Spotřeba energie	502	4 915 104,73	5 253 060,31
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
4.	Prodané zboží	504	2 507 707,59	2 312 019,71
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	- 9 648,00	
6.	Opravy a udržování	511	33 554 882,97	22 565 382,16
7.	Cestovné	512	891 729,99	739 911,07
8.	Náklady na reprezentaci	513	237 414,41	207 411,93
9.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516		
10.	Ostatní služby	518	17 680 498,47	15 342 162,24
11.	Mzdové náklady	521	24 126 147,00	23 039 483,00
12.	Zákonné sociální pojištění	524	8 132 907,00	7 787 937,00
13.	Jiné sociální pojištění	525	66 977,00	64 135,00
14.	Zákonné sociální náklady	527	1 489 838,20	955 641,86
15.	Jiné sociální náklady	528		
16.	Daň silniční	531	32 255,00	35 775,00
17.	Daň z nemovitosti	532	8 854,00	8 854,00
18.	Jiné daně a poplatky	538	9 916,13	16 527,00
19.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539		
20.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541		
21.	Jiné pokuty a penále	542		
22.	Dary	543		
23.	Prodaný materiál	544		
24.	Manka a škody	547	7 863,03	1 287,00
25.	Tvorba fondů	548		
26.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	2 656 568,96	2 385 274,01
27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného majetku	552		
28.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku	553		
29.	Prodané pozemky	554		
30.	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
31.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	14 678,00	14 624,00
32.	Náklady z odepsaných pohledávek	557		
33.	Náklady z drobného dlouhodobého hm. a nehm. majetku	558	893 847,93	635 227,00
34.	Ostatní náklady z činnosti	549	2 414 916,40	2 289 713,51
II.	Finanční náklady		73 861,00	72 997,51
1.	Prodanné cenné papíry a podíly	561		
2.	Úroky	562		
3.	Kurzové ztráty	563	73 860,98	72 996,98
4.	Náklady na přecenění reálnou hodnotou	564		
5.	Ostatní finanční náklady	569	0,02	0,53
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky SR, rozpočtu ÚSC a SF		-	-
1.	Náklady na nároky na prostředky státního rozpočtu	571		
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů ÚSC	572		
3.	Náklady na nároky na prostředky státních fondů	573		
4.	Náklady na ostatní nároky	574		
IV.	Náklady ze sdílených daní		-	-
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581		
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582		
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584		
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586		
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588		
V.	Daň z příjmů		51 890,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	51 890,00	
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
B.	VÝNOSY		105 027 597,68	105 616 874,18
I.	Výnosy z činnosti		54 024 735,23	62 252 863,51
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601		
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	41 670 674,95	37 078 216,53
3.	Výnosy z pronájmu	603	289 891,90	257 629,48
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	3 204 018,15	3 113 513,55
5.	Výnosy ze správních poplatků	605		
6.	Výnosy z místních poplatků	606		
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607		
8.	Jiné výnosy z vlastních výrobků	609		
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611		
10.	Změna stavu polotovarů	612		
11.	Změna stavu výrobků	613		
12.	Změna stavu ostatních zásob	614		
13.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		
14.	Jiné pokuty a penále	642		
15.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643		
16.	Výnosy z prodeje materiálu	644		
17.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
18.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	5 000,00	
19.	Výnosy z prodeje pozemků	647		
20.	Čerpání fondů	648	7 895 522,00	491 754,00
21.	Ostatní výnosy z činnosti	649	959 628,23	21 311 749,95
II.	Finanční výnosy		14 192,19	27 652,29
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
2.	Úroky	662	1 052,60	1 384,56
3.	Kurzové zisky	663	13 139,28	26 263,69
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665		
6.	Ostatní finanční výnosy	669	0,31	4,04
III.	Výnosy z daní a poplatků		-	-
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631		
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632		
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633		
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634		
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635		
6.	Výnosy z majetkových daní	636		
7.	Výnosy z energetických daní	637		
8.	Výnosy ze silniční daně	638		
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639		
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, rozpočtů ÚSC a SF		50 988 670,26	43 336 358,38
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	671	50 988 670,26	43 336 358,38
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	672	-	-
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních fondů	673		
4.	Výnosy z ostatních nároků	674		
V.	Výnosy ze sdílených daní		-	-
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682		
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684		
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685		
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686		
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688		
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		238 113,00	16 909 570,34
4.	Výsledek hospodaření po zdanění		186 223,00	16 909 570,34

DARY A PŘÍSPĚVKY 2014

Prostředky získané z darů a příspěvků v roce 2014 činily celkem 885 076,- Kč.

Největšími částkami přispěli tito dárci:

- Patrick Mehr a Helen Epstein, USA
- Všeobecná zdravotní pojišťovna, Česká republika
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- Vincent Mireille, Francie
- Jaroslav Schwalb, Česká republika
- Dr. Carl-Ludwig Kruse, Německo
- Viliam Bartoš, Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Milan Flosman, Česká republika
- Lucian Colda, Česká republika
- Blanka Raclová, Česká republika
- Marek Šteigl, Česká republika
- European Jewish Congress, Belgie
- Park East Synagogue, USA
- Leonard s.r.o, Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů a příspěvků byly využity pro následující účely:

dary na Terezínskou tryznu 2014	15 000,00 Kč
dary na údržbu zeleně a pomníčků	6 800,00 Kč
dary na opravy a údržbu Památníku Terežín	619 548,85 Kč
dary na soutěže vzdělávacího oddělení	39 147,30 Kč
dary na vzdělávání zaměstnanců	35 356,00 Kč
dary na ostatní osobní náklady	74 071,00 Kč
dary na činnost dobrovolníků	46 732,00 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

POKRAČOVÁNÍ V ODSTRAŇOVÁNÍ NÁSLEDKŮ POVODNÍ Z ROKU 2002 A 2013

- 46 Oprava pohledového zdiva vnějšího opevnění Malé pevnosti, pokračování.
V současné době jsou hotovy cca 3/4 prací.
- 47 Oprava havarijního stavu Kolumbária a obnova původního pomníku z doby ghetta – práce byly dokončeny s výjimkou terénních úprav.
- Pokračovalo restaurování prostor krematoria na Židovském hřbitově poškozených povodní v roce 2013.
- Obnova zeleně v objektech poškozených povodní v roce 2013.
- Obnova zeleně na Židovském hřbitově.
- Obnova zeleně v příkopech Malé pevnosti.
- Restaurování fresek na stěnách v expozici Muzea Malé pevnosti.

DALŠÍ ÚDRŽBOVÉ A TECHNICKÉ PRÁCE

- 48 Oprava střechy tzv. Panského domu v Malé pevnosti – celková oprava střechy a krovů objektu.
- Oprava střechy Střediska setkávání – celková oprava střechy a krovů objektu.
- Zprovoznění nového depozitáře sbírkového oddělení pro rozměrné sbírkové předměty.
- 49 Oprava opěrné zídky a skalky u bazénu v Malé pevnosti.
- Běžná údržba všech objektů.
- Běžná údržba zeleně ve všech objektech.
- Technické zajištění pietních, kulturních a vzdělávacích akcí.

VÝHLED NA ROK 2015

- Konání Tereziánské tryzny a dalších vzpomínkových akcí při příležitosti 70. výročí osvobození.
- Otevření nové stálé výtvarné expozice v Muzeu Malé pevnosti.
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.
- Pokračování digitalizace sbírek Památníku Terezín a jejich zpřístupňování na webových stránkách.
- Doplnění databází bývalých vězňů.
- Instalování osmi příležitostných výtvarných a dokumentárních výstav.
- Vydání „Tereziánských listů“ č. 43.
- Vydávání čtvrtletníku „Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin“.
- Pořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky.
- Uspořádání výtvarné a literární soutěže pro mládež na téma „...a na troskách ghetta budeme se smát...“.
- Pokračování projektu dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a hromadných hrobů v českých zemích nazvaného „Za pomníčky“.

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2014

Vydal: Památník Terezín

Adresa redakce:

Památník Terezín

411 55 Terezín

Česká republika

Tel.: +420-416 782 131, 416 782 442, 416 782 225

Fax: +420-416 782 245

E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz

Internet: www.pamatnik-terezin.cz

Vychází jednou ročně vlastním nákladem.

Redakční uzávěrka této zprávy: 25. února 2015.